

GARBĖ KOVOJANČIAI LIETUVAI VASARIO 16

Į PAVERGTĄ TAUTĄ

Teisybė, kad pasaulyje absoliučios laimės nėra, bet klysta tie, kurie mano, kad visas žmogaus gyvenimas yra tik skausmas. Kaip atskiro asmens, taip tautų ir valstybių gyvenimą kartu lydi džiaugsmas ir kančia: dažnai laimės ir nerūpestingo gyvenimo dienas užkloja pilki debesys ir tuoj pro ūkanas prasiskverbia saulės spindulių pluoštas.

Lietuva savo praicity turi Vytauto Didžiojo palikimą — didingą Kunigaikštiją nuo Baltijos iki Juodosios jūros, bet taip pat savo praicity daugelį baudžiamos metų svetimiesiems. Juk devynioliktajame amžiuje daugelis protėvių buvo tik sunkaus darbo įrankis pavergėjų užgaidoms tenkinti.

TAUTA ATSIKIBUDO

Šioje nevilty, kada caras marino garbingą istorinę lietuvių tautą, o užsienio mokslininkai skubėjo rinkti neva jau mirštančios tautos kalbos, kultūros ir papročių nuotrupas, šalia sukrypusių caro smuklių ir sulenkėjusio dvaro pakyla Aušta, sugaudžia Varpas, keldami lietuvių tautą gyvybei ir ateičiai, o pašautas knygnešys paberia pluoštus lietuviškos spaudos. Jaunieji kunigai lietuviškais pamokslais palaiko viltį ir tikėjimą. Iš čia iki šių dienų gyvas prie verpstelio sėdinčios lietuviškos motinos paveikslas: ant jos kelių kūdikis, jos rankose - lietuviška knyga.

Ir laimė vėl švysteli. Europos užmirštoji tauta atbunda ir veržiasi pirmyn, išsikrovodama sau laisvę. Lietuva įjungiamą į nepriklausomų pasaulio valstybių šeimą. Tautos sūnų krauju laistyta žemė ir didi dvasia pražysta pergales žiedais: laisvoje Tėvynėje sužaliuoja pievos ir javų želmynys, kunigaikščių mieste plėvasuoja trispalvė, čia pat smėlio kopose prie Baltijos nardosi saulė. Visais laukais skamba daina.

Dvidešimt dvejus metus džiūgavom ir verkėm laisvėje. Džiūgavome nė nepastebėdami, kad už durų vėl šalna nori pakąsti visa savo gyvybe saulėm besiveržiantį laisvės žiedą. Ir vėl liejosi kraujas, tremtiniai alpo, bučiuodami saujoj suspaustą tėviškės žemę, o likusieji kovojo arba slėpėsi, bėgdami nuo mirties.

Šiandien išivijoje minime Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Karo audra praūždama nusinešė mūsų Laisvę ir mūsų Nepriklausomybę. Mes, lietuviai, kurie anų laikų Didžiojo Kunigaikštijoje kitas tautas priglaudėme ir nuo pavojų gy-

nėme, patys likome klajokliai, svetur iešką maisto ir prieglaudų.

Šiais metais, minėdami Vasario 16, tikime Teisingumu, kuris yra daugiau paties Kūrėjo, kaip išvargusių pasaulio politikų rankose. Tikime nauju tautos ir valstybės prisikėlimu, kaip kad kitados mūsų tėvų tėvai tikėjo, kovojo ir sulaukė.

LAISVĖS LIETUVAI!

Šį šventąjį šūkį tarsime mes patys, jį tars Sibiran ar Altajun išstremti mūsų tautos kankiniai, jį su pagarba minės kiekvienas pasaulio lietuvis.

Ir Tėvynėje pasilike šiuo šū-

kiu gyvens, ypač jaunimas, sudėjęs kovos, kančios, kraujo ir gyvybės auką ant švento Tėvynės aukuro. Iškilmingai aidėdavęs Laisvės Varpas ir savo galingais dūžiais atversdavęs naujus nepriklausomo gyvenimo metus, neskambės tik išlikusieji bėžnyčių bokštuose gedulingai gaus. Jų aidas aplankys už tėvynę kritusių karžygių amžino poilsio vietas, kvies ir šauks visus mus vienybėn — dar kartą savo dvasia atsiplėšti nuo žemės, aukoti jėgas ir darbą naujam Lietuvos prisikėlimui.

Vasario 16 amžiais lieka stebuklingoji lietuvių tautos diena.

Dr. Vytautas Antanas Dambava

J. AUGUSTAITYTĖ VAIČIŪNIENĖ.

MANO TĖVYNĖ

Štai Vytis putotas išplaukia
Viršum Gedimino pilies...
Girdėt geležinis ten vilkas jau kaukia
Iš juodo chaoso nakties.

Štai vieškeliais raiteliai dunda
Mėnulio šaltoje šviesoje
Jie neša krauju parašytą skundą
Berželio tošelėj sausoje...

Štai laiko snapely alyvos šakelė
Balandis, nutūpęs ant vyšnios baltos...
Ir neš tuojau vėliavą žalia
Pavasaris naujas laukais Lietuvos.

Tu mano puikioji Tėvyne,
Tu Nemuno seno šalis,
Kvėpuoja dar Aisčių garbinga krūtinė!
Tau akys po verksmo nušvis.

Vliko Seimas gilia malda ir susikaupimu lenkia galvas, prisimindamas visus už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę žuvusius, kurių kraujas pašventino Lietuvos žemę ir kurių kaulai ilsisi Sibiro ledynuose. Jų gyvybės auka yra toji sėkla, iš kurios išaugs naujos lietuviškosios kartos laisvės kovai vesti ir lietuviškajam kūrybiniam darbui dirbti.

Su giliausia pagarba, padėka ir susižavėjimu Vliko Seimas stebi ir seka pavergtųjų savo brolių ir sesių kovą prieš komunistinio rusiškojo imperializmo terorą, kovą už laisvę, nepriklausomybę, lietuviškąją kultūrą ir religijos teises. Pastarųjų metų įvykiai pavergtoje Tėvynėje, savo karžygiškumu prilygsta patiems didiesiems tautos įvykiams istorijoje, giliai palietė laisvųjų brolių protus ir širdis. Tėvynės meilės ir kovos liepsnose žuvę broliai gyvens per amžius dėkingos ir gyvos tautos šventame atminime, Tolydžio pasikartoją didvyriški rezistencijos aktai yra akivaizdus tautos neramumo laidas.

Pavergtųjų brolių gyvybės aukos ir kančios akivaizdoje, Vliko Seimas pakartotinai:

1. Protestuoja prieš Lietuvos okupanto skleidžiamą melą apie Lietuvos savanorišką įsijungimą į tariamą Sovietų Sąjungą.

2. Reikalauja kuo greičiausio pasitraukimo visų karinių ir kitokių okupacinių pajėgų iš okupuotos Lietuvos, kad nepriklausoma Lietuvos valstybė galėtų vykdyti savo suverenumą.

3. Reikalauja visų kalinių ir tremtinių sugražinimo į Tėvynę ir atlyginimo visų nuostolių, padarytų Valstybei, tautai ir piliečiams.

4. Kreipiasi į visas tarptautines institucijas, vyriausybes ir kiekvieną laisvę mylintį žmogų, kad padėtų pavergtajai lietuvių tautai išlaisvinti iš žiauriausios tarptautinio komunizmo ir rusiškojo imperializmo vergijos.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO
SEIMAS ĮVYKĖS 1972 M. LAPKRIČIO 25-26 D.
CLEVELANDE

1918 — 1973 VASARIO 16-TOSIOS DIENOS MINĖJIMAS

Vasario 16 d. (penktadienį), 18 val. vainiko padėjimas prie San Martin paminklo;

Vasario 17 d. (šeštadienį), 21.30 val. iškilmingas minėjimo aktas SLA Dr. Vinco Kudirkos salėje, Av. San Martin 3175, Lanus.

Šeštadienis, vasario 17 d.

Vėliavų įnešimas;
Atidarymas — ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas;
Himnai;

Vasario Šešioliktoji ir mūsų dienų Lietuva — Dr. Vytautas A. Dambava;

Solo dainos — atlieka jauna solistė Adriana Jocytė; Lietuvių poezija atlieka p. Aldona Dambraviene.

Minėjimo reikšmė ispanų kalboje — ALOST sekr. L. Sruoga;

Deklamacija — S. Derenčius;

Bendras jungtinis — Šv. Cecilijos ir Bs. As. "Aušros" choras, vadov. Poviltui Savickui, akomp. E. Mikučionienei atliks lietuviškų dainų koncertą;

Rezoliucijų priėmimas;
Uždarymo žodis — SLA pirm. R. Stalioraitis.

Programos vedėjai — L. Stankevičius ir A. Bakaitienė.

Sekmadienis, vasario 18 d.

10 val. Iškilmingos pamaldos Santo Domingo bazilikoje (Av. Belgrano kampas Defensa, 3 kv. nuo Pl. de Mayo), laikys naujas L. de Zamora vyskupas Mons. Desiderio Colino. Pamaldų metu giedos jungtinis choras, vadovas — P. Savickas, prie vargonų E. Mikučioniene.

11 val. Po pamaldų vainiko padėjimas prie Piramidės P. de Mayo aikštėje. Visuose minėjimo dalyse jaunimas dalyvauja su tautiniais rūbais.

ALOST Minėjimo Komitetas.

SVEIKINAME V. JI PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESĄ!

ŠIO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS DR. VYTAUTAS A. DAMBRAVA

LAIKAS nepaprastai džiaugiasi, kad mūsų draugų, spaudos prietelių ir rėmėjų būrys kas kart didėja.

Šio numerio Garbės Leidėjas yra mūsų laikraščio bendradarbis, didelis lietuvis - patriotas Dr. Vytautas Antanas Dambra.

Dr. Vytautas Dambra yra aukštaitis, baigęs Utenos gimnaziją, vėliau Vilniaus universiteto Teisių fakultetą. Savo tarnybinę karjerą dr. Dambra pradėjo Vilniaus universitete kaip Teisės mokslų dekanato vedėjas, vėliau buvo Vilniaus Apylinkės Teismo teisėjas.

Besiartinant antrajai rusų okupacijai, dr. Dambra pasitraukė į Vakarų kur karo pabaigą sulaukė Austrijoje, gyvendamas Zalburgo miesto kalnuotose apylinkėse. Jis buvo vienas iš Vinco Krėvės vardo tremties gimnazijos kūrėjų ir žurnalo "Tėvynėn" atsakom. redaktorius.

Teisių mokslo studijas gilino Austrijoje ir Š. Amerikoje.

Nuvykęs į Šiaurės Ameriką dirbo kaip Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo generalinis organizatorius, radio komentatorius ir akredituotas korespondentas Jungtinėse Tautose. Nuo 1951 metų pradėjo dirbti Amerikos Balse ir dalyvavo pirmoje lietuviškoje programoje į Lietuvą.

Dr. V. Dambra yra JAV karjeros diplomatas.

Prieš atvykdamas į Buenos Aires, ėjo konsulo pareigas Meksikoje, o prieš tai dirbo Bolivijoje, Vietname ir Vokietijoje. Už nuopelnus tarnyboje triskart apdovanotas garbės medaliais, o Bolivijos prezidentas suteikė aukščiausią to krašto, Andų Aro, ordiną, pakeldamas jį į to ordino riterius.

Visuomeninėje veikloje, p. Dambra buvo Tarptautinės Laisvųjų Žurnalistų Sąjungos pirmininkas, o taip pat drauge su prof. Kazimieru Pakštu Rytų ir Vidurio Europos federalinio klubo steigėjas.

Austrijoje, Zalburgo Sritį Dr. Dambra buvo lietuvių ir estų stovyklos pirmininkas. Argentinoje Dambravų šeima yra Susivienijimo nariai

Aldona Dulskytė Dambra vieni yra žymi pianistė, kuri Europoje Jungt. Amer. Valstybėse bei Pietų Amerikoje yra davusi visą eilę koncertų, kai kuriuos jų atlikdama su simfoniniu orkestru.

Dr. Vytautas A. Dambra įrašo paskutinį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro prelato Kazimiero Šaulio žodį į Lietuvą. Ta proga pasakyti žodžiai galioja ir mums: "Jei visų lietuvių ir lietuviškos kilmės žmonių širdyse bus gyva tėvų žemės ir gimtojo krašto meilė; jei kiekvienos šeimos židinyje bus gaivinama, palaikoma, branginama tautinių padavimų bei tradicijų sąmonė, būkime tikri - tikriausi, išmuš mums išlaisvinimo valandą ir lietuvių tauta galės atlikti jai Apvaizdos skirtąjį uždavinį pasaulio tautų tarpe. Giliai įsisąmoninusi, susipratusi, laisvę mylinti tauta yra galingas, nenugalimas veiksnys kovoje dėl savo laisvės. Dėlto, visų kraštų lietuviai turi vienyti ir visi drauge žygiuoti laisvės atgavimo keliu". Nuotrauka daryta 1958 metais Lugano mieste, Šveicarijoje.

Dambravos turi keturius sūnus: Gintaras yra baigęs universitetą ir yra anglų k. specialistas. Šiuo metu dirba amerikony gimnazijoje, kur ypatingai reikiasi gimnazijos vaidinimų pastatymuose — režisūroje. Jis yra buvęs Vietname kariuomenėje ir ten buvo sunkokai sužeistas. Linas ir Vytis studijuoja mediciną Š. Amerikoje, Marijus, baigęs gimnaziją Buenos Aires mieste, išvyko studijuoti taip pat į JAV-bes.

Dr. Dambravos pageidavimu, šis Vasario 16 numeris specialiai skiriamas kovojančiam Lietuvos jaunimui pagerbti, o taip pat pasveikinti Argentinos lietuvių jaunimą už jo nuveiktus darbus ir palinkėti sėkmingos ir kovingos veiklos ateityje.

Laikas.

V PIETŲ AMERIKOS LIET. KONGRESĄ PASITINKANT

Prieš 13 metų pasėta sėkla neša jau penktą derlių. Kai 1960 metų gruodžio mėnesyje įvyko I Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas Buenos Aires mieste, Avellanedoje, dalyvavo Argentinos lietuviai, Montevideo ir Sao Paulo lietuvių delegacijos.

Sekančiuose trijuose kongresuose: Montevideo, Sao Paulo ir paskutiniame Buenos Aires kongresuose jau įsijungė stipriai Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus liet. meno sambūriai, šokių ansambliai, lietuvių veikėjai ir šokėjai, senimas ir jaunimas. Atvyko svečiai iš Šiaurės Amerikos, Kanados, Venecuelos.

v v v v

Po ilgesnės pertraukos štai vėl rinksis Pietų Amerikos lietuvių veikėjai, jaunimas ir svečiai iš Š. Amerikos bei Kanados netik atnaujinti senas pažintis, bet kas svarbiausia: nagrinėti mūsų išei-vijos svarbiausias problemas: tautinio išsilaikymo ir Lietuvos iš-laisvinimo aktualius klausimus.

Dar prieš kongresą įvyks jaunimo studijų savaitė ir stovykla prie Santos pajūrio, kur susitiks jaunimas iš visų Pietų Amerikos kraštų: Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Urugvajaus ir Š. Amerikos. Jiems vadovaus visų jaunimo kongresų organizatorius kun. Ant. Saulaitis, padedant Tėvams Saleziečiams iš Sao Paulo miesto.

Argentinos lietuvių delegacijai vadovaus ilgametis lietuvių kolonijos veikėjas ir pirmo kongreso promotorius Zef. Juknevičius. Iš Argentinos dalyvaus 15 jaunuolių ir apie tuzinas suaugusių veikėjų. Taip pat nemaža delegacija atvyks iš Urugvajaus, nekalbant jau apie skaitlingą Brazilijos lietuvių koloniją.

v v v v

Šiame kongrese vyks konferencijos ir pokalbiai sekcijomis:

mokslo, lietuviškos kultūros, politikos, jaunimo, religijos klausimais. Iš vykstančių delegatų laukiama, kad jie atsivež netik gražių minčių, bet ir konkrečių pasiūlymų, arba išbandytų darbo patyrimų.

Reikia tikėtis, kad šis V PAL kongresas bus tikrai dinamiškas, nes jame dalyvaus nemaža jaunimo, kuris visai neseniai dalyvavo II Pas. Liet. Jaunimo kongrese Š. Amerikoje ir ant kurio pečių yra uždėta III Pas. Liet. Jaunimo suorganizavimo atsakomybė.

Tikrai reikia sveikinti lietuviško jaunimo pastangas įsijungti į lietuvišką veiklą, nes jaunimas turės perimti mūsų veikėjų pradėtus ir neužbaigtus darbus. Lietuviško veikimo laukas yra labai platus ir didelis, reikia tikrai naujų ir pasiūlymų jėgų.

Mūsų visų laukia didelė ir svarbi misija išauklėti naują kartą lietuviškoje ir krikščioniškoje dvasioje, kuri būtų pajėgi testuoti tautinio išsilaikymo darbą. Todėl negana yra gražių šūkių ir pobūvių, bet reikia darbininkų tautiniuose baruose, kurie būtų pasiruošę atlikti šią didelę ir kilnią misiją.

Nemažiau svarbus uždavinys yra visų mūsų: vienyti visų mūsų gretas bendrai kovai už Lietuvos išlaisvinimą. Per visą pasaulį eina laisvinimo banga, kuri išjudino jau ir Lietuvos jaunimą. Todėl mūsų išei-vių misija yra nepalikti juos vienus kovoti. Jie turi pajusti mūsų visų sutartinę mūsų solidarumą toje kovoje, kuri turės išvesti į laisvę visas pavergtas tautas.

Tat, šio V-jo kongreso laukia gana didelis darbas, po kurio visi pasisėmę sau stiprybės grįžtų kupini ryšto dirbti ir aukotis dėl Tėvynės ir jos išlaisvinimo.

J. Pragiedrulis.

ATSIBUSK, AMERIKA!

Š. Amerikoje, New Hampshire valstybėje yra toks Ashland miestas prie ežerų, miglotų Baltųjų kalnų papėdėje. Tai kurortinė vieta. Čia žiemą ir vasarą apščiai lankosi turistai ir svečiai.

Ir tie turistai turi progos pamatyti tikrai keistą reginį. Ir jie turi progos pamąstyti kodėl taip yra. Plati vieta, o didelėje lentoje parašyta: "Wake up America, or this will be our fate. Live free or die" ("Atsibusk, Amerika, nes toks bus mūsų likimas. Gyvenk laisva arba mirk").

Ir kada sustosi pasižiūrėti, pamatysi spygliuotom vielom aptvertą vietą. Tame plote - savotiški kapinių kryželiai. Ant lentelių parašyta valstybių vardai, viršuje pritvirtintos tų kraštų vėliavėlės. Pastatytas ir bokštas, kuris primena vergų stovyklų sargybinių bokštus, o bokšteliu kaktose pamatysi piautuvą ir kūjį. Tai Sovietų Sąjungos ženklai. Piautuvai ir kūjis ir pavergė tuos kraštus atimdami žmonėms jų pilietines laisves.

Čia yra pavergtųjų tautų prisiminimui skirta vieta, savotiškas kapinynas. Įėjęs į tą kapinyną, pirmiausiai pamatysi "Lithuania" — kapą su užrašu.

Prieš dešimtį metų miestelio gyventojų iniciatyva įrengtos tos "tautų kapinės", kad visiems lankytojams (primintų apie tragišką tų tautų likimą, komunistų imperializmą. Drauge juk tai yra ir perspėjimas Amerikai. Mieste yra ir specialus komitetas, kuris kasmet savo iniciatyva rengia pavergtųjų tautų savaitę.

Hampshire kalnų papėdėje yra pavergtųjų bičiulių, kurie ragina vietos žmones padėti pavergtiesiems atgauti laisvę ir drauge įspėja apie grėsiantį komunistų pavojų.

SKYRYBOS OKUP. LIETUVOJE

Lietuvių šeimos ateitis šių dienų Lietuvoje kelia rimtą rūpestį. Kaip paskelbta "Komjaunimo Tiesoje" ištuokų skaičius kas kart didėja. Jei 1954 m. išsiskyrė 1.400 šeimų, tai 1969 m. šis skaičius jau siekė 6.700. Tai maždaug 130 per savaitę. Dažniausia skyrybų priežastis — vyrų girtuokliavimas (25 proc. skyrybų), antroji — neištikimumas (24 proc.). Nors čia vyrauja vyrai, bet pagal spaudą, lietuviškos (ar ne-lietuviškos) moterys jau baigia pasivyti vyrus. Likusieji skiriasi dėl kitų priežasčių, kaip dėl nevaisin-

gumo, charakterių nesutapimo, amžiaus skirtumo ir tt.

Pagal statistiką Lietuvoje skiriamasi mažiau, kaip kitose dvejose Baltijos valstybėse. Lietuvoje tūkstančiui šeimų tenka 1,9 ištuokos, Estijoje — 3, 2, gi Latvijoje net 4,4. Spaudoje svarstoma, kad Lietuvoje kai kurios tradicijos yra žymiai stipresnės, negu pas kaimynus, bet atrodo, kad skyrybų skaičius didės ir Lietuvoje, nes esą patirta stiprūs, seniau nebuvoję reiškiniai smūgiai, kurie esą tokie: daugybė žmonių iš kaimo keliasi į miestą, vystosi ekonomika, žmonės daug keilauja, skyrybų atvejais ima atgyvėti moteris, ji darosi savarankesnė, be to pabrėžiama stoka vaikų ir tarpusavio meilės.

Elta.

NESISEKA KOVA PRIEŠ DIEVĄ SOV. RUSIJOJ

Žurnalas "U. S. News and World Report" įsidėjo platų straipsnį apie Maskvos susirūpinimą, kad S. Rusijoje vyksta religinis atgimimas. Minima kelis sykius ir Sovietų okupuota Lietuva.

Neabejotinas faktas, kad Sov. Rusijoje negali būti kalbos, kad "Dievas miręs". Susidomėjimas religija ir troškimas religinės laisvės šioje oficialiai ateistinėje valstybėje auga. Auga tuo pačiu ir

sovietų vadams rūpestis namie, auga rūpestis ir dėl užsienio reagavimo.

Toliau žurnalas mini šių metų gegužės 18 d. riaušes Kaune, kai jauni katalikai lietuviai ne tik demonstravo, bet ir kovėsi su milicija. Religinis atgimimas pastebimas labiausiai jaunimo tarpe. Jaunimas atvirai nori diskutuoti moraliniais ir etikos klausimais. Net jaunieji komunistai pradeda pripažinti, kad reikalinga tolerancija ir tikintiesiems.

Tokiu būdu Rusijoje pradeda augti intelektualų pasipriešinimai konformizmui. Minimi faktai: žydų jaunimas vis daugiau domisi savo tėvų turtinga praeitimi ir gieda arba šoka prie sinagogų. Gorkio mieste pastebėta, kad 60 nuoš. visų krikščionių krikštija vaikus, 50 nuoš. prisipažįsta, kad švenčia Kalėdas. Oficialūs komunistų sluoksniai neslėpia, kad 47 nuošimčiai visų kolchozininkų laiko namuose Ikonas arba kitus religinius paveikslus. Oficialus ateistų vadovėlis skundžiasi, kad 1970 m. tik 40 proc. visų jaunuolių, tais metais mokyklas baigiančių, galima buvo laikyti ateistais. Vadove šaukiama, kad reikia dar smarkiau veikti, kad būtų galima "išrauti tikėjimo pagrindus" pas likusius 60 proc.

LINKSMIAU

PASIRINKIMAS

Numirė sovietų pilietis. Pakliūvo į pragarą. Velnias liepia jam pasirinkti skyrių — kaptalistų ar komunistų.

—Į komunistų, nes ten visuomet trūksta kūro — atsakė pilietis.

* * *

• Vienas Sibiro gyventojas, ūkininkas, kai karo metu pateko į Vakarų, pasakojo: "Caro laikais aš nežinojau savo galvijų skaičiaus ir caras nežinojo. Stalino laikais, kai mūsų višta padėdavo kiaušinių, atėdavo du milicijos pareigūnai, užregistravo padėtą kiaušinių, surašydavo pranešimą ir jį pasiūsdavo į Kremlių. Dabar ir mes žinome, kad mūsų višta padėjo kiaušinių ir Stalinas žinojo".

* * *

• Berniukas pamatęs kine kaip indėnai dažo veidus, paklausė tėvo, kodėl jie taip daro. Tėvas atsakė, kad jie ruošiasi kariauti.

Vakare berniukas pribėgo prie tėvo šaukdamas:

—Tetė, bėkime! Mama ruošiasi kariauti!

* * *

• Tik išmintingas klausia patarimo, kvailas viską žino.

Sekmadienio Dimeiai

JIE NENULENKĖ GALVAS

Senajo Testamento Karalių trečioje knygoje yra išpūdingas aprašymas, kaip pranašas Elisas atvykęs po vargingos kelionės į Horebo kalną, laukia pasirodant Viešpaties.

Pakylė didelis urakanas, kuris pajudino kalnus ir akmenis, bet Viešpats nepasirodė audroje. Paskui atėjo žemės drebėjimas, kuris sudino visą apylinkę, bet Viešpats nepasirodė žemės drebėjimo metu, vėl pasirodė didelė ugnis, bet Dievas nebuvo ugnyje. Paskui pakilo švelnus vėjelis, kuriame prabylo Dievas į pranašą Eliją.

Elisas nusiskundė Dievui, kad Izraelio tauta paliko Dievo įstatymą, kad sugriovė altorius ir užmušė pranašus, todėl jis pabėgęs ir išlikęs gyvas. Tačiau Dievas atsako Elijui: "Paliksiu Izraelyje 7000 kurie nepriklaups prieš Baalio dievą, jie išliks ištikimi sandorai"...

Kai matome, kaip mūsų Tėvynėje priešas persekioja kunigus, juos teisia ir kiša į kalėjimus, degina ir uždarinėja bažnyčias, persekioja tikinčiuosius, nė vienas kaip pranašui Elijui gali kilti baimę, palikti viską ir bėgti, pasiduoti likimui.

Tačiau Dievas sau išsirinko tuos 7000 tikinčiųjų, kurie nenulenks galvos prieš komunizmo dievaičius, kurie pasilikę ištikimi, tai mūsų tautos didvyriai, tai Kudirkos, Kalantos, Simonaičiai, Šeškevičiai, Zdebskiai, Bubniai ir kiti lietuviai, kurie stovi ištikimi Dievo ir Tėvynės sargyboje.

UŽTEKĖS NAUJA AUŠRA

Praeis persekiojimo urakanas, praeis tankų drebinimas, užges bažnyčių gaisrų prošvaitės mūsų Tėvynėje, ateis vėl nauja Aušra. Vėl pabus švelnus pavasario vėjelis, kuris sutirpdys ledus, kaustančius mūsų Tėvynės laukus ir vėl Viešpats prabilis ir atneš mūsų tautai laisvės dienas, vėl suskambės laisvai bažnyčių varpai ir minios žmonių eis padėkoti Viešpačiui už išlaisvinimą.

Tačiau kol toji aušra patekės, kol Viešpats prabilis: "UŽTEKĖS" mūsų visų pareiga yra priklausyti prie tų 7000, kurie nenulenks savo galvos prieš komunizmo molochą. Mes turime paremti tuos, kurie stovi Dievo ir Tėvynės sargyboje, kurie nenulenks galvos prieš svetimus dievus.

Taip pat mes neprivalome lankstyti galvos prieš tuos pačius svetimus dievus, kurie yra peršami ir mums išieiviams. Tai yra tie patys dievaičiai, tik nudažyti kita spalva, pavadinti kitais vardais, kaip "pažangos", "moderniškumo", "socializmo", "marksizmo" ir kitais vardais.

Mūsų visų vadas ir išlaisvintojas yra Kristus, kuris atneš žmonijai tikrą laisvę ir brolybę, kuris suteikia žmonėms orumo ir pagarbos, bei meilės įstatymą, kuris veda visas tautas brolybės ir tikros laisvės keliu, nes Jis yra KELIAS, TIESA IR GYVENIMAS.

kun. Augustinas.

STEFANIJA RŪKIENĖ.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Taša iš praeito Nr.)

PASMERKIAMA

Atsakau, kad jis buvo išvažiavęs pas tėvus ūkin ir mokykloje jo nebuvo, kada mane suėmė ir išvežė. Apie dukrelę Nijolę nieko neklausia. Ir aš neužsimenu tarytum dar ir dabar saugodama ją nuo tų žiaurių žmonių.

Su manim kalbasi labai griežtai, kaip su didžiausia nusikaltėle. Vis varto ir žiūrinėja vyro popierius, kuriuos drauge su jo fotografija buvo atsivežę mane suimant. Iš jų komendantas išima spausdintą lapelį ir skaito, kad pagal Sovietų Sąjungos baudžiamojo kodekso 58 paragrafą esu ištremta Sibiran 25-riems metams ir naudosius "silnyje" teisėmis. Tas reiškia, kad kas mėnuo privalau registruotis ir asmeniškai pasirodyti komendantūroje. Be komendanto leidimo neturiu teisės kitur apsigyventi. Be pirmininko leidimo negalima pasitraukti iš kolchozo. Be jo sutikimo niekur negalima iš kolchozo išvykti. Jei būtų reikalas pas gydytoją ar turgun, tai tam reikalingas pirmininko leidimas.

Davė lapelį pasirašyti, kad sprendimas man paskelbtas, žinomas ir suprantamas. Panašius lapelius turėjo pasirašyti visi tremtiniai. Jokių išimčių nebuvo padaryta, net ir seneliams. Visiems užsmalino po dvidešimt penkerius metus. Iš nepilnamečių parašų neėmė.

Iššokau iš kabineto visai pritrenkta ir suklumusi. Visai nejaučiu savo žingsnių, nematau žmonių ir nesuprantu, ko jie manęs klausia. Abstuibusi išeinu laukan. O tie dvidešimt penkeri metai vis giliau veržiasi į sąmonę ir kaip didžiausia žaizda drasko krūtine. Ne dienos, ne mėnesiai — dvidešimt penkeri metai! Ilgi, baisūs ir be vilties žiburėlio Sibiro metai! Visiems mums paskelbtą bausmę darosi vis baisesnė ir klaikesnė. Išgirdę tą baisų sprendimą pradėjome blaškytis, kankintis ir žvelgėme į žaliuojančias taigas paklaikusiomis akimis. Neradome atsaky-

IŠ KATALIKIŠKO PASAULIO

PRARĖGĖJAU PAGUODĄ
(Garsiojo mūsų mokslininko ir istoriko
Zenono Ivinskio pasisakymas)

"Besigilindamas į Lietuvos istoriją, prarėgėjau vis labiau, kokia buvo lietuvių tautai didelė laimė, kad ji, apsisprendama už lotynišką krikštą, tuo pačiu apsisprendė už Vakarų Europos kultūrą, išaugusią Romos krikščionybės prieglobstyje. Visa tai prisidėjo ir prie stiprinimo pasaulėžiūros, kurioje visas mano moralines normas savaimė apsprendžia išpažįstamas tikėjimas. Kaip jo reikalingumą artimos ir tolimesnės praeities faktai įrodo mūsų istorija, taip ir man asmeniškai sunkiose valandose mano tikėjimas buvo ir yra man paguoda".

prieš Tridento santarybą: kandidatas gyvena su dviem ar trim vyresniųjų kunigų ir per keleta metų iš jų įgauna teorinius bei praktinius pamokymus.

• **Kun. Dr. Petras Celiešius**, Europos Lietuvių Katalikų Sielovados Spaudos direktorius - buvo pagerbtas už nuopelnus Bažnyčiai ir tautai. Šv. Tėvas suteikė jam specialų palaiminimą ir suteikė mosenjoro titulą.

• **Šv. Kazimiero akademijoj** - Villa Lituania, Romoje — praeitų metų pabaigoje buvo išventintas į kunigus tos akademijos studentas Antanas Trimakas ir po to išvyko į JAV sielovados darbui. 1972 metų pabaigoje kunigystės šventinimus gavo dar trys klierikai: Norb. Vogtas, Dominikas Valentis ir Pranas Jaraška.

1972 metais į kolegiją įstojo trys nauji kandidatai: Ant. Petrauskas iš Rochester, Jonas Studžia iš Lawrence, Mass. ir Edvardas Tomkus iš Glasgow, Škotija. 1972/73 mokslo metų bėgyje akademija turėjo devynius klierikus ir vieną studijuojantį kunigą.

• **Pamaldos automovilistams** buvo surengtos Lodzės mieste, Lenkijoje. Lodzės vyskupas Rozwaldowski pamokslė pabrėžė, kad modernioji technika neturi žmogaus pavergti, bet jam tarnauti. Automobilistai turi atsiminti, kad pirmoji jų sąžinės pareiga yra saugoti savo ir kitų gyvybes. Nesilaikymas susisiekiimo taisyklių yra nusikaltimas ne tik prieš valstybės įstatymus, bet ir prieš Dievą.

• **Kordobos vysk. Raul Primatesta** Šv. Tėvo yra paskirtas nauju Argentinos kardinolu. Argentina dabar turės du kardinolus. Antras yra kard. Ant. Caggiano.

Laisvės švyturys dar neužgeso: Jį neša paslėpę savo širdyse mūsų pavergti broliai ir sesės.

mo, už ką lietuvius, išplėštas iš tėvų žemės, taip žiauriai baudžiamas. Tai raudonųjų Kremliaus ponų kruvinų rankų darbas patvirtintas Lietuvos "prezidento" J. Paleckio.

Laisvajame pasaulyje galvojama, kad jei nepadarė niekam blogo, nenusikaltai valstybei, visuomenei ir viešajai tvarkai, tai niekas tavęs nebaus. Bet šis žmonių moralės kodeksas yra ignoruojamas komunistų kraštuose.

Taip norisi desperatiškai šauktis teisingo dangaus keršto ir pasiskųsti laisvojo pasaulio žmonėms:

— Išgirskite, pamatykite ir užtarkite nekaltai pasmerktus tremtinius!

Sibire veisiasi nuodinga incifalitinė erkė. Jai ikandus žmogus pradeda sirguliuoti ir silpnėti. Po dviejų metų ligonį paralyžuoja. Dar porą metų žmogus paguljėjęs ir pasikankinęs miršta.

Visuose tremtiniuose buvo tas pats dvasinis paralyžius. Visi dejavome ir nemišėjome naktimis. Ieškojome vieni kitiems suraminimo žodžių, bet jų nesuradome ir pagalbos iš niekur nesitikėjome susilaukti.

Greičiausiai nematysime savo tėvynės ir tėvų kapų. Baigia blėsti mums paskutinė vilties kibirkštėlė. Kas liks iš mūsų po dvidešimt penkerių metų?

KULISTANAI

Kelias pirmąsias dienas dirbome pievose, kurios buvo tik už aštuonių klm. nuo kaimo.

Liūdniausi čia man buvo pirmieji pietūs. Virėja įmetė į kibirą nulaužusi kelias laukinių aviečių šakutes, pavirino ir išėjo aviečių arbata, kuri turėjo aviečių skoni ir spalvą. Pietums gavome po puoduką tos arbatos. Džiovintų duonos plutelių turėjau dar iš kelionės susitaupusi. Žiūriu dabar į tą vandenėlį ir taip darosi graudu, kad ašaros pačios skruostais ritasi.

Mane atvežęs į Malinovką Fedia Malyševas turėjo stiklinę pieno, įsidėjęs arbatai užbalinti. Jis pasiūlė ir man to pienuko užbalinti aviečių vandenėlį. Aš buvau pritrenkta tų pirmųjų pietų ir visos aplinkos. Tas mongolo nuoširdumas mane taip paveikė, kad sukan-

dusi dantis stengiausi nepravirkti. Tada berniukas pats užbalino mano arbata.

Po stiklinę pieno turėjo įsidėję visi senieji kaimo gyventojai, bet cukraus niekas neturėjo. Nesimatė darbininkų krepšeliuose nei mėsos, nei sviesto, nei sūrio gabaliuko. Jei kas turėjo atsinešęs "lepioška" — blyną, tai buvo išdidus ir patenkintas.

Visi Sibiro kolchozai yra milžiniškai dideli. Dirbamos žemės jie turi tiek, kiek sugebėjo atkariauti iš taigos. O tos taigos taip jau lengvai nepasiduoda žmogaus rankų valdomos.

Prasidėjus laukų darbams, darbininkai negrįžta nakvoti į kaimą nes tolimas kelias, kelionėje praverstų visą naktį. Žmonės po dienos darbų būna labai pavargę, todėl reikia taupyti jėgas ir apavą.

Jokių susisiekiimo priemonių kolchozai neturi. Jeigu ir būtų, tai sunkvežimis be kelių per pažliugusias dirvas neišvažiuotų. Parankiausia "mechanizacija" tai primitivus jaučio traukiamas vežimas. O tas jautelis suvargęs, kaip ir visi kolchozininkai, tik matosi, kad kojas statinėja.

Pati kolektyvizacija taip sutvarkyta, kad visada vienoje vietoje dirbtų keliolika darbininkų, nes tuo didesnis darbo našumas ir "kombinavimas" sunkiau vykdomas, nes grupėje visada bus ir partijos akis.

Tolimuose laukuose darbininkams laikinai gyvenanti yra pastatai, kurie vadinasi kulistanais. Dažniausiai tai iš apvalių rąstų pastatyta keturkampė troba, kiek primenantį lietuvišką jaują. Joje yra langai, durys ir žmonėms miegoti dviejų aukštų narai. Apšildoma geležinėmis krosnelėmis. Ne visi kulistanai turi stalus ir suolus. Dažnai pasitenkinama apskrita "čiurka" — kalade, kuri atstoja kėdę. Nuvargusių darbininkų poilsis būna ant narų. Jeigu jie kulistane netelpa arba jiems neduoda ramybės nuolatiniai pastato gyventojai - tarakonai, tai vasarą išeinama laukan pasėdėti ar pamiegoti, bet čia tuojuo prisistato didelis debesų uodų ir mažyčių Sibiro mašalėlių. Tada sunku nuspręsti, kurie Dievo padarėliai žmones mažiau vargina.

(bus daugiau)

TRIBUTO A LA HEROICA JUVENTUD LITUANA

Epoca gloriosa

Sobre las playas del mar Báltico, rica en aromas y en mieses doradas está Lituania, estrechada por Alemania, Polonia, Letonia y Rusia. Es una nación cuyo origen se pierde en la noche de los tiempos y cuya lengua pare-

Romas Kalanta susideginės reikalaudamas laisvės.

Romas Kalanta que se inmoló por la Patria el 14 - V - 1972.

ce ser la hija primogénita del sánscrito. En la edad media Lituania fue una de las más grandes potencias europeas, que se extendía desde el mar Báltico hasta el mar Negro, y que fue benemérita en la defensa de Europa. Su capital es la antiquísima ciudad de Vilna, cuya célebre universidad, cuenta con cerca de 400 años de ser un centro de cultura y civilización situada en los confines de dos mundos. Por más de 700 años desde que el príncipe Mindaugas se convirtió al catolicismo y fue coronado por el Papa Inocencio IV como rey de Lituania, ha permanecido fiel a la Sede Apostólica, a pesar de los periodos de graves perturbaciones y persecuciones religiosas. Por su devoción a la Virgen, aparecida en Siluva en 1608, Lituania ha tenido el título de "Tierra de María". Por sus grandes padecimientos y por los milla-

res y millares de cruces y ermitas con las que el pueblo ha querido manifestar su fe y sus propias desventuras, ha merecido también el nombre de "Tierra de las Cruces". Padeció su más grande desventura en 1940, y luego un poco más tarde en 1944, cuando fue invadida por los soviéticos. Desde entonces infinitos dolores y lutos han sido el pan cotidiano de la nación lituana. Sus hijos y sus mejores hijas han tenido que afrontar por la defensa de sus supremos valores religiosos y patrios, la muerte, la fuga, el destierro a los campos de exterminio de la esclavitud en la inhóspita Siberia.

Desde la lejana Siberia

Pero su fe no se ha extinguido. Testimonio de esto es un librito de plegarias Siberiano: documento sublime de la espiritualidad de la juventud lituana, arrancada brutalmente de su tierra nativa y transportada por la violencia a Siberia. Esto constituye una irrefutable demostración de cómo los verdugos pueden matar todos menos el alma. Ha sido escrito a mano sobre amarillentas hojas de papel de 10 por 8 centímetros y encuadrado en negro, con populares adornos lituanos, llevados al Occidente por un extranjero repatriado, como único recuerdo de su vida transcurrida en Siberia. Es un mensaje de fe en nuestros hermanos, enviado desde un mundo que sólo busca despojar al hombre de su origen divino y convertirlo en instrumento para la edificación de un imperio de la materia y de la miseria espiritual.

Luego el Cardenal Carlos Confalonieri adjunto los siguientes fragmentos: "Es bello como un jardín florido, perfumado como una nube de incienso, armonioso como un canto de ángeles. Solo un alma probada por el dolor, a quien ha sonreído la gracia, podría orar y escribir así. Sus

palabras son un suspiro de alta inspiración humana y cristiana. Aunque son la nostalgia de la patria lejana, más que entristecer, comunican, alas y llamas, al entusiasmo de la fe y el ardor de la caridad.

Lituania está soportando un terrible yugo de ocupación. Los invasores al haber sojuzgado al país impusieron su dominio. Una parte de la población fué deportada a Siberia, a los trabajos forzados y el resto tiene que soportar los dictámenes de los opresores. Los jefes rusos se encuentran preocupados para poder realizar la rusificación del país empleando todos los métodos a su alcance.

Resistencia silenciosa

Lograron, sí, su objetivo de ocupación pero no han logrado influir en la mentalidad de la población, durante 30 años y el espíritu patriótico quedó inquebrantable en el seno de la población, especialmente en la juventud. Solo pequeños grupos sucumbieron a la influencia del enemigo.

La juventud ha recibido y recibe un constante aliento patriótico por parte de sus padres en su lucha por la libertad. Esto se ha manifestado últimamente en forma más intensa y activa en la resistencia que se esta llevando a cabo.

A continuación se citan algunos hechos concretos ocurridos en los últimos años:

Simas Kudirka tratando de lograr la libertad, se arrojó de un barco soviético anclado en un puerto americano. En esas circunstancias fue recogido por un barco vigía estadounidense, cuyos tripulantes inexplicablemente lo entregaron a la embarcación rusa. Actualmente se halla deportado en Siberia cumpliendo una cadena de 19 años de trabajos forzados.

Durante el juicio a que fue sometido en Vilnius, declaró: "No me considero culpable, pues no he desertado de mi patria Lituania, pues no reconozco a Rusia, hoy llamada Unión Soviética, como tal". Y en una última declaración dijo: "Hago mi pedido especial a gobierno de la URSS, le pido la independencia de mi patria".

Romas Kalanta el 14 de Mayo de 1972 luego de rociar sus vestimentos con nafta prendiose fuego en Kaunas, exclamando: "Libertad a Lituania".

J A U N

ORACION

Con los labios congelados
con las lágrimas en los ojos,
atormentadas por la desesperación,
nos postramos delante de tu pesebre
oh Divino Niño!
Acepta nuestras súplicas
y nuestras plegarias
acepta la tortura de la nostalgia,
acepta el sacrificio de los héroes,
acepta las lágrimas de los seres queridos,
nuestras plegarias
las preocupaciones impregnadas de dolor,
consérvanos para un porvenir mejor

Concede la felicidad del paraíso
a los que caen en tierra extraña
a causa de las fatigas y del hambre.

Por méritos de tu Santísima Madre
y de todos los Santos,
ten piedad de nuestros seres queridos,
y de nuestro pueblo;
con el corazón despedazado te imploro;
abrevia los días de esta dura prueba.

Y si es necesario el sacrificio,
pidemelo a mí, y sólo te pido la fortaleza
y el valor de los mártires.

Amén.

Librito "María Ayúdanos".

Dalis mūšų jaunimo ALOS Tarybos vardu įteikia dovaną pirm. Sakadolskiui ir vicepirm. B-nės jaunimo reikalams M. Lenkauskienei. La juventud lituana durante el Congreso en nombre de COPLA (ALOS Taryba) entrega los regalos a M. Lenkauskiene y R. Sakadolskis. De izq. R. Stalioraitis, A. Deveikyte, A. Miciudas — Pte. de COPLA, M. Lenkauskiene, P. J. Margis, R. Sakadolskis, N. Zavickaite, M. Balciumaite.

Luego de esta trágica demostración de amor a su patria usurpada, se produjeron importantes manifestaciones en las calles de la ciudad de Kaunas. Esta fue repelida cruelmente por la milicia y escuadrones especiales de paracaidistas. Los jóvenes pedían la libertad a Lituania hasta intentaron izar la bandera patria.

Luego de la inmolación de Romas Kalanta siguieron su ejemplo un joven llamado Stonis en la pequeña ciudad de Varena y Andriuskevicius de más edad, en Kaunas.

En estos días llegaron las noticias sobre ocho jóvenes condenados a penas que oscilan entre 1 a 10 años de trabajos forzados.

Pranas y Algis Brazinskas tras su fallido intento de alcanzar la libertad, cumplen su segundo año de cárcel en Turquía, donde son juzgados por el secuestro de un avión.

17.000 firmas acompañan una petición enviada a Breznev y el secretario general de N. U. solicitando la libertad de la practica de la religión católica, la que sufre persecución actual. Estas firmas fueron obtenidas por jóvenes lituanos que aunque per-

seguidos, encarcelados y maltratados han encontrado las posibilidades para recaudar firmas.

Durante una competencia deportiva en Kaunas, los jóvenes gritaron contra los rusos tratando de izar la bandera lituana y permaneciendo en sus butacas mientras se ejecutaba el himno soviético.

Estos hechos y otros semejantes abundan actualmente en Lituania, aunque no nos llegan mayores informaciones. Lo cual nos demuestra claramente, que la juventud lituana está muy consciente de su deber en la lucha contra la ocupación.

Nuestra obligación es ayudarlos, estando espiritualmente con ellos en su lucha por la libertad. También los ayudamos conociendo y aprendiendo la cultura, historia, lengua nacional, etc., participando de la actividad lituana, en las organizaciones, formando agrupaciones juveniles, asistiendo a reuniones, congresos, etc. en fin sintiéndonos sus hermanos en la tarea común por la libertad.

Agradecidos por la colaboración al Padre Victor Arione, S. B., redactor de Presencia Juvenil en Bolivia.

"Marija Gelbėmus" — jaunuolių tremtinių parašyta maldaknygė Sibiro kančioje.

"María Ayúdanos" - el librito escrito por las jóvenes lituanas en la lejana Siberia expresando el dolor y sufrimiento. Esta traducido en 10 idiomas.

I M U I

JAUNIMAS, KONGRESAI IR STOVYKLOS

Nepriklausomos Lietuvos, laikais, Šiaurės Amerikos lietuviai labai dažnai lankydavosi Lietuvoje, viešėdavo pas savo gimines, tėviškėse, gimtiniuose vietose kartu atsivešdami ir savo vaikus, kurie tiesioginiame kontakte su tėvyne įgūdavo puikų to krašto pažinimą, išsilavindavo kalboje, pažindavo žmones, jaunimą, papročius ir tt. Dėžnu atveju tėvai išvykdavo vieni į JAV., palikdami savo vaikus Lietuvoje savo giminių globoje. Jie įstodavo į lie-

triumfuoja. Mes su dideliu džiaugsmu stebėjome, kai grįžęs mūsų jaunimas iš I-jo Pas. Liet. Jaunimo Kongreso parodė savo lietuvišką entuziazmą: naujos dainos, nauji šokiai, jaunimas veikė, dirbo. Delegacija, grįžusi iš antrojo Kongreso dar neparodė to entuziazmo, gal būt buvo nepatogus laikas besiruošiant į PAL Kongresą ir stovyklą!

Išvykstančiam jaunimui linkime sėkmės PAL Kongrese ir

Grandinėlės ansamblis aplankė daugeli Europos miestų savo puikiais šokiais skleisdami Lietuvos vardą. Nuotraukoje - vizitas pas šv. Tėvą, kurio metu jaunimas prašė popiežiaus melstis už Lietuvą prašant jai laisvės. Popiežius užtikrino, kad melsis, prašydamas teisingumo ir taikos.

tuviškas mokyklas, gimnazijas, universitetus. Ten jie ėjo ne tik normalų mokslo kursą, bet kartu džiaugavo su Lietuvos jaunimu. Rašančiam šias eilutes esant gimnazijoje ir universitete teko pažinti ne vieną tokių amerikiečių lietuvių jaunūnolių Turėjau net ir anglų kalbos mokytoją, kuri buvo Š. Amerikos lietuvaitė.

Šie jaunuoliai po vienu kitų metų grįždavo pas savo tėvus į JAV. Grįždavo jie jau gerai išsąmonę lietuviai, su puikiai išmokta lietuvių kalba. Amerikoje jie tapdavo lietuviškų draugijų vadais, lietuviškų mokyklų ir jaunimo sambūrių mokytojais, mūsų valstybės politikais.

Dabar mūsų jaunimas neturi tokių galimybių nuvykti į Lietuvą. Tiesa, ekskursijos yra leidžiamos, bet tik dešimčiai dienų ir tik į Vilnių ir dar vieną kitą miestą. Po visą kraštą gali važinėti tik "savi ir ištikimi". Jaunimas yra kviečiamas vykti į okup. Lietuvą studijuoti, bet kas iš tėvų nori, kad jų vaikai grįžtų pripusti leninizmo ir stalinizmo?

Esant tokiai padėčiai lietuviškajam jaunimui esančiam už Lietuvos sienų, belieka kitas kelias lietuviškam išsiauklėjimui - jungtis į jaunimo sambūrius, dėtis lietuviškų organizacijų, kurti jaunimo ansamblius, choras, lankyti lietuviškas mokyklas, ruošti jaunimo kursus, organizuoti stovyklas, ekskursijas, kongresus ir tt. Visa tai duoda nepaprastai didelės naudos lietuviybės sustiprinimui.

Vienas žmogus likęs svetimųjų tarpe, paskęsta ir dingsta, gi išjungęs į savųjų būrį — išlieka ir

siūlo, kaip mums teko sužinoti, Argentinos jaunimui, kad dalis kongreso būtų perkelta į Argentiną, pav. jaunimo stovyklą ar ekskursijos.

Tai yra labai graži idėja, tik jaunimas turi ją įvykdyti. Tas, žinoma, pareikalaus darbo, ryžto ir energijos, bet turint noro ir energijos galima įvykdyti. Reikia tik, kad jaunimas dirbtų, o ALOS Taryba, lietuviškos organizacijos ir pavieni asmenys jums padės ir parems.

Mūsų jaunimas turi parodyti, kad buvo Kongrese ir Stovykloje!

DELEGACIJA VYKSTANTI Į V-JI PAL KONGRESĄ BRAZILIJOJE

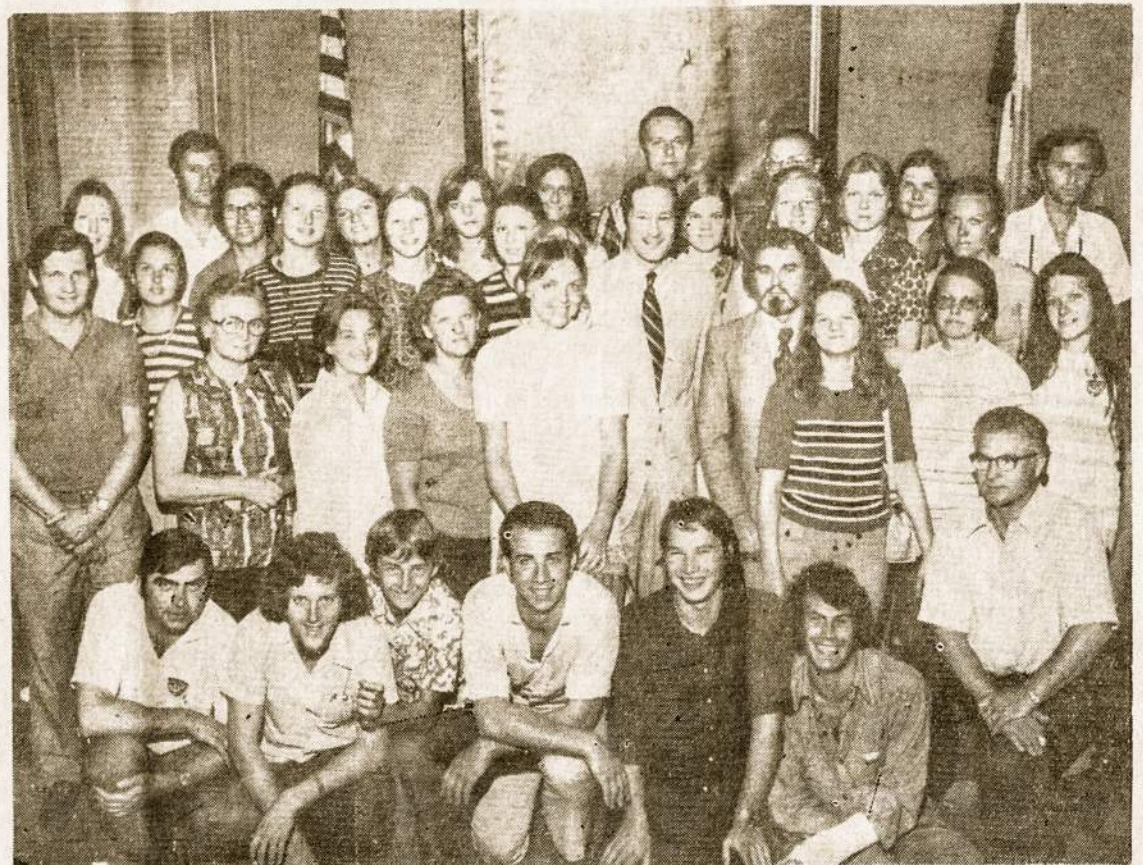
JAUNIMAS

Nelida Zavickaitė, Angelė Kisieliūtė, Marija Barzdžiūtė, Silvija Stankevičiūtė, Marija E. Usonytė, Martha Valantinaitė, Monika Balčiūnaitė, Eva Didžiokaitė, Alicia Demantavičiūtė, Ona Butrimaitė, Viktoras Barzdžius, J. C. Blumbergas, J. C. Baltrūnas, Rikardas Vanagas, Rikardas Rudis, Angel Varela.

Jaunimo grupės vadovė - Nelida Zavickaitė.

N. Zavickaitė, Jaunimo Delegacijos į PAL Kongresą vadovė, Pas. Liet. Jaunimo Sąjungos valdybos narė, atstovaujanti Argentinos jaunimą

Po jaunimo Kongreso, ekskursijoje po Š. Ameriką ir Kanadą. Nuotraukoje jaunimas aplanko Rochesterio miesto burmistrą, kurį apdovanojo knyga apie Lietuvą ir vytele, o burmistras apdovanojo visus įvairiom dovanėlem. Jaunimo tarpe randasi ir mūsų delegacija — R. Stalioraitis, N. Zavickaitė, A. Mičiūdas, E. Ramonaitė - Cortes, V. Bagdonaitė, M. Barzdžiūtė, R. Rudis, A. Varela, J. Deveikis, R. Gamardo.

Janina Degutytė.

N A M O

Devynios mylios į mano motulę,
Devynios mylios į gimtąją šalį.

Grįšime gervių trikampiais pulkais,
Grįšim prie slenksčio šiltais pelėnais
Kur bus prastovėta kalne duobelė,
Kur bus prarymota uosio tvorelė,
Grįšim nuo jūrių pieno puta,
Grįšim nuo marių kraujo puta.

Devynios mylios į mano motulę,
Devynios mylios į gimtąją šalį.

Tris mylias jūrių marių
Antele perplauksiu,
Tris mylias girių žaliųjų
Gegute perlėksiu,
Tris mylias lygių laukelių
Pėsčia pareisiu.

Žingsniai sužels žaliais ažuolais,
Žingsniai pražys baltais dobilais.

Janina Degutytė, jauna okup. Lietuvos poetė savo kūryboje giliai išreiškia patriotinius jausmus tėvynei. Ji astovauja šių dienų lietuviškąjį jaunimą. Jos poezija pasklidusi ir už Lietuvos sienų.

KITI DELEGACIJOS NARIAI

Zeferinas Juknevičius, kun. Aug. Steigvilas, Pijus Gudelevičius, Leopoldas Stankevičius, Teresė Juknevičienė, Irenė Stankevičienė, Karolis Misiūnas, Jurgis Viliamas, Martha Viliamienė, Augustas Dominas, Eduardas Dominas.

Visos delegacijos vadovas — Zeferinas Juknevičius.

Jaunimas išvyksta 10-2-1973 iš Bs. Aires uosto (alipuerto).

Kita grupė išvyksta 19-2-1973.

Inž. Jurgis Brazaitis, Jaunimo Komiteto Argentinoje pirmininkas. Susitvėrus jaunimo komiteitui, prasidėjo lietuvių jaunimo judėjimas.

PIJUS GUDELEVIČIUS.

KELIONĖ PO PIETŲ AMERIKA

(taša iš pr. Nr.)

VENECUELA

LAIKAS turi nuoširdžių draugų ir skaitytojų ne tik Šiaurės Amerikoje ar Kanadoje, bet jų turi išsimėčiusių po visą Europą, Australiją ir kitas plačiojo pasaulio šalis. Jų yra ir Pietų bei Centro Amerikoje: Brazilijoje, Urugvajaj, Kolumbijoj bei Venecueloje ir kitur. Venecuelos skaitytojus aplankiau grįždamas iš Šiaurės Amerikos.

Atsiradęs Venecueloje, pirmoje eilėje stengiausi pasiekti nuoširdų Laiko skaitytoją kun. A. Perkumą. Jį suradau šv. Kazimiero Lietuvių Centre, Caracas miesto priemiestyje La Vega. Jam tarpininkaujant buvau priimtas pp. Bruno, Ninos ir Ritos Deveikių namuose, kurie mane ne tik vaišino ir globojo, bet ir supažindino su Caracas miesto įdomybėmis, krašto istorija, menu ir tt. Taip pat mane supažindino su keleta lietuvių šeimų.

Venecuelos sostinė Caracas yra išsimėčiusi tarpukalnėse ir ant kalnų, turi keletą greitkelių, kurių dėka iš užmiečio per trumpą laiką atsidiuriama miesto centre. To miesto centrinis greitkelis yra statomas dviejų aukštų: viršuje bus važiuojama į vieną pusę, apačioje - priešinga kryptimi.

Tokiu keliu nuvykome į gražią alėją, vadinamą Paseo Los Proceres. Čia pilna įvairiausių paminklų, atžymint nepriklausomybės kovų įvykius, daug medžių, gražių fontanų ir tt. Šioje alėjoje vyksta įvairūs parada. tautinės iškilnės, į kurias susirenka minios žmonių. Juos sutalpa čia pat gatvės šonuose įrengtos pastovios tribūnos.

Kita graži alėja, tai — Avenida Boyaca — išsiraičiusi didžiulių kalnų papėdėje, kylanti virš 1000 metrų aukštumon, iš kur atsiveria puikus Caracas miesto centro ir jo apylinkių vaizdas. Lydimas dr. Ritos Deveikytės ir jos sužieduotinio Ruben Senor R., pasigerėję puikiu vaizdu, aplankėme Panteon Nacional, kuriame yra palaidotas Simon Bolivar ir kiti Venecuelos tautos didvyriai. Panteonas turi visą eilę gražių paminklų, freskų, kuriuos vaizduoja S. Bolivarovo kovų dėl Pietų Amerikos išlaisvinimo iš Ispanijos viešpatavimo momentus. Ten pat, netoliese yra namas, dabar paverstas muziejum, kur gimė S. Bolivaras. Jame surinkta daug paveikslų, įvairiausių dokumentų, laiškų.

Šioje senojo Caracas miesto dalyje, yra istorinis "Societa Boliviana" pastatas, kuriame taip pat surinkta daug Bolivarovo žygius liečiančios medžiagos. Ten pat, Bolivarovo aikštėje yra Centrinis valdžios namas, — Cancilleria, Užsienio reikalų ministerija, Arkivyskupo rūmai, senasis Kongreso pastatas, senasis universitetas. Didžioji Venecuelos Biblioteka, Akademijos rūmai ir kt. Senosios Venecuelos pastatai daugumoje yra kolonialinio stiliaus ir dabar saugojami kaip paminkliniai pastatai.

NAUJASIS CARACAS

Netoli Venecuelos aikštės yra patys didžiausi, moderniškai ir įdomūs pastatai. Ten pat netoliese, gana plačioje tarpukalnėje randsi Venecuelos valdiškas centrinis universiteto miestas: tai dideliame parke įdomiai pastar-

tyti statiniai — fakultetai, sujungti tarp savęs atvirais, bet stogu uždengtais koridoriais. Šių įdomių pastatų planus padarė pasaulinio garso architektas Raul Carlos Villanueva.

Šiame universiteto mieste imponuojanti yra universiteto salė, talpinanti 4.000 sėdimų vietų, joje vyksta visi didieji universiteto aktai, ji turi puikų išplanavimą — yra beveik apskrita, turi puikias menišką lubas. Šios salės projekto autorius yra kita pasaulinė garsenybė — amerikietis architektas Calder. Universitetas turi nuosavą ligoninę, kurioje studentai atlieka medicinos praktiką ir du didelius stadijonus, talpinančius apie 30 000 žmonių.

Be šio universiteto, Caracas mieste dar yra Simon Bolivar, Metropolitan ir Andres Bello - Santa Maria katalikų universitetas. Toliau apžiūrėjome Prezidento rūmus La Casona, Palacio del Gobierno Miraflores. Apvažinėjome parkus: Los Caobos, Parque del Este, pakiojome į vieną aukštųjų Caracas kalnų nuo kurio matėsi visas miestas gulintis pusiau rukuose tarpukalnėse ir kalnų papėdėse.

Caracas miesto bažnyčios neturi to grožio, kaip kitų Pietų Amerikos valstybių bažnyčios, kurias teko matyti. Bažnyčios, kurias teko aplankyti, yra švarios, gražios užlaikytos, tikinčiųjų lankomos, bet meno daug neturi.

VENECUELOS LIETUVIAI

Į Venecuelą lietuviai suvažiuavo 1947 - 1950 m. Jų čia buvo virš tūkstančio, tačiau vėliau dauguma jų išsikėlė į Š. Ameriką ar Kanadą, likusieji yra išsimėtę po Valencijos, Maracay, Barquisimeto, Maracaibo, Caracas, Puerto Cabello ir kitus miestus, sudarydami kiekviename jų lietuvišką branduolį.

Nors ir neskaitlinga Venecuelos lietuvių kolonija ir pasklidusi po visą kraštą, tačiau surengia lietuviškas pamašdas, Vasario 16 ir kitus minėjimus, į kuriuos lietuviai suvažiuoja iš gan toli, turi neperiodinį laikraštį "Venecuelos Lietuvių" ir retkarčiais prabyla radio bangomis.

Lankantis Juliaus ir Aleksandro Vaisiūnų namuose, patyriau, kad jie skaito 13 laikraščių ir dar užsisakė Laiką, nors dėl senatvės išėję į pensiją iš jos tik

gyvena. Besilankant Macacay mieste p. Gineikų šeimoje norėjau aplankyti inžin. V. Venckų ir kitus Bendruomenės veikėjus, tačiau jie buvo išvykę į Tarptaut. Sporto olimpiadą Vokietijon.

Aplankęs lengviau pasiekiamus LAIKO skaitytojus, tęsiau kelionę Argentinos link — prie Laiko ir kitų lietuviškų darbų, kuriuos dviem mėnesiams su puše buvau apleidęs.

(pabaiga.)

Su Venecuelos lietuviais: iš k. į deš. Pijus Gudelevičius, kelionių aprašymų autorius, Nina Deveikienė, kun. Perkumas, Br. Deveikis, stud. Ruben Senor ir jo sužadėtinė dr. Rita Deveikytė.

Okupuotoje LIETUVOJE

• Okup. Lietuvoje buvo paminėta gydytojo Mykolo Marcinkevičiaus 80 metų sukaktis. Mediko darbą jis pradėjo P. švintinyje, vėliau dirbo Panevėžyje. Po karo vadovavo Vilniaus universiteto vidaus ligų katedrai. Sukaktuviniuko sūnus Algimantas yra dabar žymiausias Lietuvos kardiologas, duktė Almonė — vaikų ligų specialistė.

• Daugybė ežerų nuseko vykstant melioracijos darbus ir nesimant priemonių juos apsaugoti. Per paskutinius 4-5 metus Švento ežero (Zarasų apskr.) vandens lygis nukrito daugiau kaip 1,5 metro; Zarasų ežeras - 0,5 metro; smarkiai nuseko Drukšų ežeras, nyksta Glėbo, Lavysio, Papiro, Rekyvos, Beržulio ir eilė kitų ežerų. Dėl sausavimo darbų visiškai išnyko Kryto ežeras (Ukmergės apskr.) Jei tokia sparta vanduo ežeruose mažės, Zarasų ežeryne ežerų vietoje bus daugybė kūdrų.

• Praeitų metų pabaigoje baigtas sukti plačiaekraninis filmas "Herkus Mantas". Režisoriaus M. Giedrys, scenarijų parašė S. Šaltenis. Filmas vaizduoja paskutinįjį prūsų sukilimą prieš Teutonų ordoną. Žiūrovai Lietuvoje, be abejo, nepaliks nepastebėję paralelės tarp 13-jo šimtmečio teutonų agresorių ir dabartinių okupantų.

• Vinco Krėvės - Mickevičiaus gimtinėje, Subatonių km. yra akmuo vadinamas "užkeikta murga", kurį rašytojas mini savo padavime "Užkeiktas akmuo".

• Stipriems dirbiniam drožti senovės lietuviai naudodavo kukmedį, kurį jau 1423 metais ap-

saugoti liepė Jogaila, grasindamas mirties bausme už medžio nukirtimą. Nedideli kukmedžiai auga šiuo metu vos keliose Lietuvos vietose.

• Viena didžiausių Lietuvos pelkių yra Kamanos, turinčios virš 12.000 metų amžiaus, esančios tarp Mažeikių ir Akmenės. Čia auga labai daug įvairių krūmokšnių.

Genelė Kudirkienė su dviem vaikais daug turėjo nukentėti nuo bolševikų dėl vyro žygio.

• Po ilgesnės pertraukos briedžių pora pasirodė Neringoje 1956 m. Dabar jau prisiveisė daug. Jie gadina mišką ir dėl jų kaltės įvyksta keliuose susisieki-mo nelaimės. Esą nutarta 10 jų nušauti, bet dar liks apie 60 - 70 briedžių.

• Dail. Marcės Katiliūtės (nusižudžiusi 1937 m.) darbų paroda įvyko Kaune Čiurlionio dailės muziejaus patalpose. Atidaryme apie dailininkės gyvenimą kalbėjo jos mokslo, draugė dail. V. Šleivytė ir buvęs bendradarbis K. Čerbulėnas. Daug jos kūrinių muziejui padovanojo jos sesuo Eugėja.

"Amerikos Kongresas imasi naujų žygių laisvės siekiamam Lietuvos jūrininkui Simui Kudirkai išlaisvinti". Tokį pareiškimą p.p. Dambravoms padarė Argentinoje lankęsi JAV Kongreso Užsienio Reikalų Komisijos nariai: William T. Murphy iš Illinois ir Donal Steele iš Connecticut. Nuotraukoje: vakarieniškas metų pas ambasados ministerį — patarėją p. Max Krebs. Iš kairės į dešinę: Argentinos Užsienio Reikalų Ministerijos Šiaurės Amerikos skyriaus viršininkas ambasadorius Taurel ir žmona, Amerikos ambasadorius John Davis Lodge ir žmona, kongresmanas Steele, p. Aldona Dambraviene ir kongresmanas Murphy. Dr. Vytautas Dambrava ir žmona Aldona plačiai kalbėjosi Kudirkos, o taip pat ir Brazinskių reikalais. Abu Kongreso nariai aktyviai remia Amerikos lietuvių pastangas už krašto laisvės atstatymą. Prisiminta, kad jau prieš kelis metus JAV Kongresas vienbalsiai priėmė rezoliuciją Pabaltijo bylos reikalais. Šia proga Amerikos ambasadorius prisiminė apie Argentinos Lietuvių Tarybos delegaciją ir turėjo daug gražių žodžių jų organizuotam darbui įvertinti. Dirbdamas Kongrese, ambasadorius Lodge irgi buvo drąsus Baltijos valstybių gynėjas, pasmerkęs sovietų agresiją ir visuomet energingai reikalavęs laisvo apsisprendimo teisės pavergtoms tautoms.

IŠ URUGVAJAUS LIETUVIŲ PADANGĖS

• Urugvajaus prezidentas gruodžio 28 d. Estevez rūmuose priėmė diplomatinio korpuso šefus, kurie į sveikino naujų metų progą. Jų tarpe buvo ir Lietuvos atstovas P. Amerikai Anatolijus Grišonas, kuris jam palinkėjo geros sėkmės lietuvių vardu.

Gruodžio 29 d. į panašią ceremoniją diplomatinį šefų žmonas pakvietė Urugvajaus prezidento žmona. Čia savo sveikinimus ir linkėjimus perdavė p. L. Grišonienė.

• Urugvajaus lietuvių parapijoje buvo iškilmingai atšvęsta Trijų Karalių šventė. Iškilmingas šv. Mišias atliko klebonas kun. J. Giedrys, giedojo vaikų choras vadovaujamas V. Dorelio, vargonais grojo Juozas Petruškevičius. Mišių skaitymus atliko Marcelė Dorelytė ir Juozas Petruškevičius. Mišių pabaigoje buvo paskaityta — Tėvų malda už savo vaikus.

Po to parapijos salėje įvyko antroji šventės dalis. Meninę programą išpildė patys mažiausi kolonijos artistai — "Rintukai". Vaikų choras pagiedojo keletą kalėdinių giesmių. Cecillija Dorelytė paskambino pianu du kūriniai ir palydėjo giesmę "Trys Karaliai", kurią giedant vaikų chorui dirigavo Ana Maria Gregorio Šleivytytė. Abi "muzikės" 9 metų amžiaus.

Antroje dalyje choras padainavo keletą dainelių, diriguojamas V. Dorelio. Tarpe dainų vaikučiai padeklamavo eilėraščių. Chorui akompanja-

vo pianu J. Petruškevičius. Po to "Rintukai" pašoko porą šokių, o patys mažiausieji — sukutinį. Šokiams vadovavo M. Dorelytė, akordeonu grojo J. Petruškevičius.

Trečioje dalyje — gražiai pasirodė dešimtmetės Graciėlė Geležauskaitė su Silvina Šapokaite. Jos gitara pritarė padainavo keletą dainų ir giesmių, kai kurioms jų, jos pačios buvo sukūrusios žodžius ir muziką. Jos dažnai pasirodo scenoje ir radio programoje.

Pabaigoje pasirodė "ažuolynietės" Liliana Geležauskaitė ir M. Ines Kamandulytė nuostabiai padainavusios su gitaros pritarimu lietuviškai ir ispaniškai.

Trys Karaliai atsiuntė vaikams saldainių, o visus artistus apdovanojo su lietuviška plokštele, kurią kiekvienas pasirinko pagal savo skonį. Atsilankiusieji šventėje jaunimo reikalams suaukojo virš 20.000 pežų.

• Katalikų Lietuvių Radio Valandėlė veikia kas sekmadienį, bet kylant kainoms jos išlaikymas vadovybei kainuoja dabar 15.000 pežų.

• Antanas Zupka prekybos reikalais lankėsi Argentinoje.

• Leonora Vitkauskienė džiaugiasi tapusi probobute, jai sausio 14 d. gimė proanūkas Daniel Gustavo Beron.

• Mirė: Ona Briuderytė de Fornara.

BERISSO

"MINDAUGO" DRAUGIJA PAMINĖS TAUTOS ŠVENTĘ

Mindaugiečiai ruošiasi paminėti iškilmingai Vasario 16-tą. Minėjimas įvyks vasario mėn. 25 d. sekmadienį sekančia tvarka:

17.30 val. šv. Mišios Marija Auiliadora bažnyčioje.

19 val. "Mindaugo" salione meniška programa su kalbomis, solo dainomis, vaikų tautiniais šokiais bei poezija. Atvyks iš Bs. Aires svečiai, jų tarpe Dr. Vyt. Dambava, solistės U. Blumbergienė ir A. Šimkūniūtė. Pasirodys solistas Albertas Griška ir solistė Adr. Jocytė. Po meno programos laukios vaišės. Visi yra kviečiami atvykti ir atšvęsti mūsų tautos brangią šventę.

Rengimo Komisija.

MINDAUGIEČIŲ ŽUVIES PIETŲS

Mindaugo draugijos nariai sutarė pabaliavoti su žuvies patiekalais. Sausio 25 d. įvyko žuvų pietūs. Susirinkusieji linksmai praleido laiką saviškių tarpe. Dalyvavo apie 30 žmonių.

• Marija Bruzikaitė Tuškonienė operota Berisso ligoninėje. Šiuo metu grįžo į namus, kur baigia sveikėti.

ROSARIO

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Rosario Lietuvių Bendruomenės Valdyba praneša visų žiniui, kad VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMAS ROSARIO Lietuvių kolonijoje bus 1973 m. vasario m. 25 d. sekmadienį, sekančia tvarka:

10 val. pamaldos, kaip paprastai sekmadieniais, už visus žuvusius už tėvynę. Po Mišių responsas bažnyčioje ir tai dienai pritaikintas pamokslas.

11.30 val. minėjimo aktas, "Republika de Lituania" mokyklos patalpose, Av. Rosario 1850.

12 val. pietūs, pagal lietuviškus papročius. Visi tautiečiai kviečiami šioje brangioje lietuviams dienoje gausiai dalyvauti, įsigyjant bilietus iš anksto.

J. Papečykas - pirm.
V. Senūnas - sekr.

NUOSIRDĖ PADEKA

Didelis dėkui kun. Aug. Steigvilui, kuris atvyko iš Bs. Aires į mano žmonos Jadvygos Veronikos Juškienės laidotuves. Už sutvarkymą visų laidotuvių susidariusių problemų, už mišių atlaikymą laidotuvių dienoje ir už palydėjimą iki pat kapų atliekant visas laidotuvių ceremonijas, Naujų Metų dienoje.

Be to esu dėkingas kun. A. Steigvilui ir kun. J. Petraičiui, kad jie ligos metu aplankė mano žmonelę ir aprūpino visais sakramentais. Dėkoju taip pat visiems, kurie atvyko į šermenis palydėjo į amžino poilsio vietą ypač už visas maldas.

Zenonas Juška.

Mūsų ligoniai

• Laiko nuosirdi talkininkė Bruna Barauskienė jau kuris laikas randasi ligoninėje. Jos sveikata rūpinasi šimkūnų šeima.

• A. Kaminskas jau senai serga. Prieš metus laiko jam buvo amputota koja, o paskutiniu laiku buvo nupiauta ir antroji koja. Dabar dukters Martos priežiūroje gydosis namie.

• Adėlė Grigaitytė Jasiulienė, 28. I.1973 susilaužė kairę koją, kurią sugypsavus Rawson ligoninėje, grįžo į namus.

• Vincas Vinčiauskas buvo sunkiai susirgęs. Patalpintas Salaberry ligoninėje, kur išbuvo 20 dienų. Grįžęs į namus, žmonos ir kitų šeimos narių priežiūras, baigia sveikėti.

Skaityk ir platink "LAIKĄ"

MŪSŲ MIRUSIEJI

† Kun. Kazimieras Baras - Barauskas, staiga mirė laikydamas mišias šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Čikagoje. Velionis buvo "Laivo" redaktorius ir ilgus metus buvęs "Draugo" pirmo pusl. redaktorium. Gimęs 1904 m. žudžių km. Ramygalos valsč. Panevėžio apskr. Kunigu įšventintas 1929 m. Nuo 1938 m. buvo Katalikų Spaudos biuro direktorium ir nuo 1939 m. "Mūsų Laikraščio" redaktorium. Amerikoje gyveno nuo 1941 m. Parašė knygas: "Kriksčionybė Lietuvoje" (1938), "Bolševizmo Šiaubas Lietuvoje" (1941), "Tremtinio pergyvenimai" (1943).

† Apolonija Draugelytė Čemarkienė, mirė Campinas mieste, Brazilijoje, spalio 23 d. 1972 m., turėdama virš 90 metų amž. Jos sesuo Ona Kučinskienė mirė rugpjūčio 3 d. Kordobos provincijoje, o švogeriais Jurgis Kučinskas mirė sausio 5 d. Brazilijoje gyvena jos brolis dr. Elizijus Draugelis ir sesuo M. Vosylienė, o š. Amerikoje — sesuo Magd. Galdikienė, Dr. Elyzjejaus, jo sesers M. Vosylienės ir A. Draugelytės namuose Lietuvoje įvyko pirmoji atelintinkų konferencija.

† Generolas Vincas Žilys, mirė Kaune spalio 9 d. Velionis buvo gimęs 1898 m. Surviliškio valsč. Ke-

dainių apskr. 1919 m. stojo savanoriu į nepr. Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose dėl Lietuvos laisvės, tarnaudamas artilerijoje. Buvo pakeltas brigados generolu. 1941 m. išveštas į Sibirą, kur išbuvęs 14 metų, Stalinui mirus, buvo sugrąžintas į Lietuvą. Liko žmona, dvi dukterys ir du sūnūs.

† Eduardas Latvėnas, eidamas 61 metus amž. mirė vasario 1 d. Velionis gyveno Sarandi, Madariagos gatvėje, kur savo laiką turėjo kartonažo dirbtuve. Senokai jau sirgo širdies liga. Nuliūdime liko žmona Emilija, sūnus Osvaldas su žmona Ona ir dukrele Laurita. Palaidotas Sarandi kapinėse.

† Bronė Vasyliūtė, žymi Lietuvos lituanistė, mirė Vilniuje spalio 1 d. Ji buvo J. Jablonskio ir J. Balčikono mokinė. Gimusi 1897 m. Balsėnuose, Kupiškio parap. Mokytoja gimnazijose, dirbo Lietuvių kalbos institute, buvo Terminalogijos komisijos atsakingoji redaktorė. Drauge su kitais kalbininkais redagavo Didžiojo liet. kalbos žodyno II - VI tomus. Karo, metu ji išsaugojo labai vertingą lituanistinę medžiagą. Tyrinėjo Salamiesčio tarnę ir parašė eilę studijų. Mirė baigdama 75-sius amž. metus.

UŽ MIRUSIUS

A.A. VACLOVAS RYMAVICIUS

Prisimindami ilgametį šv. Cecillijos choro organizatorių - dirigentą, muziką Vaclovą Rymavičių, visi choristai, draugai ir gerbėjai susirinksimė į Lanus kapines, jo kriptos pašventinimui, kur jo palaikai iš Sarandi kapinių bus perkelti.

Tos liūdnos iškilmės įvyks sekančia tvarka: šeštadienį, kovo m. 10 d. 16 val. bus šv. Mišios lietuvių parapijos bažnyčioje, po kurių visi dalyviai vyks automobiliais į Lanus kapines pašventinimo apeigoms. Pamaldose ir Lanus kapinėse kviečiame visus gausiai dalyvauti, ypač choristus, kuriems bus parūpinta susisiekimo priemonės nuo bažnyčios vykti į Lanus kapines.

PADEKA

Mirus mūsų mylimam Vyruui ir Tėvui a.a. Povilui Daratėnui, didžio skausmo prislėgti nuoširdžiai dėkojame gerb. kun. Augustinui Steigvilai už atsilankymą ir aprūpinimą ligonio šv. Sakramentais; dėkojame visiems broliams ir sesėms, gausiai apsilankiusiems ligoninėje, kur mus paguodė skaudžiai pergyventomis valandomis; dėkojame visiems už taip skaitlingą dalyvavimą laidotuves ir užuojautų išreiškimus mums asmeniškai, per spaudą ir telefonais bei skaitlingą gyvų gėlių vainikų atsiuntimą; dėkojame Aušros Vartu klebonui gerb. kun. Juozui Petraičiui už dalyvavimą laidotuves, už maldą ir palydėjimą į kapus, o taipgi mielam R. Klimanskiui už šv. Rožančiaus atkalbėjimą šermenyse.

Visiems, visiems dar kartą dėkojame už palydėjimą į paskutinę kelionę mūsų brangaus Vyro ir Tėvo. Lai bus lengva, svingingos Argentinos žemelė Tau ilsėtis amžinai. Su galesčio suspaustom širdimis liekame jums visiems amžinai dėkingi.

Žmona Konstancija, sūnus Vytautas su žmona Birute, anūikai Gustavas, Fernandas Daratėnai ir Petronėlė Petrauskienė.

• Šv. Mišios ž. a.a. Juozą Pilvelį, bus atlaikytos Aušros Vartų liet. parap. bažnyčioje, šių metų kovo mėn. 4 d. 10 val.

Artimuosius kviečia žmona Petrė Bardauskaitė Pilvelienė.

• Gedulingos šv. Mišios už a.a. Vladislovą Hgakovį bus atnašautos šių metų kovo mėn. 14 d. 10 val. Aušros Vartų lietuvių parap. bažnyčioje.

Gimines ir pažįstamus kviečia žmona Veronika Dilūnaitė Hgakovienė.

• Už a.a. Petrą Gedulingą, jos mirties metinėse, bus atnašautos šv. Mišios š. m. kovo mėn. 11 d. 10 val. Aušros Vartų liet. parap. bažnyčioje

Artimuosius kviečia atsilankyti žmona Teresė Vedrickienė ir dukterė Teresė Babatskienė su šeima.

• Gedulingos šv. Mišios už a.a. Juozą Bičkų jo 2-ųjų metų mirties progą įvyks kovo 3 d. 10 val. Aušros Vartų parap. bažnyčioje.

Gimines ir draugus kviečia žmona Ona Gelunaitė Bičkienė.

Dr. RICARDO L. IVOŠKUS
Advokatas
Independencia 273
Villa Ballester
Tel. 758-9344

Pirmadieniais, Trečiądieniais ir Penktadieniais nuo 8 iki 20 val.

Palikimai, nuomos, šeimyniški reikalai ir kitos bylos.

Lietuviams patarimai veltui

Mirčiai išplėšus iš gyvųjų tarpo STASĮ PALIUKENĄ, jo liūdinčiai seseriai Marijai Paliukūnaitei Bendorinienei reiškiamė nuosirdžią užuojautą.

Brazičių šeima.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS
VILLA ELISA — ŠILUVOS VASARVIETĖ,

kaip ir kiekvienais metais laukia lietuvių vasarotojų praleisti dieną ar kelias idilškoje gamtoje ir pasimaudyti vasaros karščių metu. Mokestis labai žemas — tik reikalingiausiomis išlaidoms apmokėti.

Privažiavimas labai geras: važiuoti omnibusais Constitucion - La Plata, Belgrano keliu. Pravažiavus Parką Pereyrą išlipti prie naftos tiekimo stoties ESSO, pereiti kelią ir eiti gatve 2 kvartalus, sukkti į kairę 1 kv. ir į dešinę 70 metrų.

Perku ir parduodu
VARTOTUS BALDUS
kaip pat, porcelianinius daiktus, kristalus ir antikvarus (antigüedades)
T. E. 21 - 5254

Fabrikų statymas ir įrengimas.
Metaliniai stogai.
MIKĖLAITIS S.A.C.I.F.I.A.
Calle 162 Nr. 744 (ex Habana)
Berisso — T. E. 6-1399

DROGUERIA DEL ATLANTICO S.A.C.I.F
Productos Químicos Industriales
Drogas Medicinales
Florida 323 - 3º Piso - Of. 316
Tel. 49-3662 / 3974 / 3757 / 4227

Dr. JONAS SIMANAUSKAS
(Gydytojas - chirurgas)

Priima savo namuose: Pirmad., Antr., Ketv. ir Penktadienį nuo 17 iki 20 val.

Caa-Guazu 283 — Lanus
T. E. 241-7942

LEONAS MUŠKETAS

Taiso ir derina pianus.
Perkant pianus padeda išrinkti.

P-je Monaco 4429 — Bs. Aires
T. E. 567-2094

TOMAS YARLORI IR SŪNUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Malonus patarnavimas. Patalpos šermenims. Mirusiųjų pervežimai. Autai vestuvės. Lietuviams didelė nuolaida.

Avda. RIESTRA 6292 - Villa Lugano - T. E. 60-3271
Skyrius: Larrazabal 3684

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIA - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuves — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuves ir krikštynoms.

Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654
Temperley F.C.N.G.R.
Sucursal BALCARCE 510 Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

GRAŽI VAIZDŲ ŠVENTĖ LIET. SALĖJE

Sausio 28 d. Lietuvių salėje įvyko Senelių židinio valdybos ruošiamą graži lietuviška popietė, kurios metu buvo pagerbtas svečias iš Kanados, kun. Isidorius Grigaitis, atvykęs ilgesniam laikui pasisvečiuoti į Argentina.

Šventės programoje buvo vaišės ir svečio kunigo rodomos spalvotos skaidrės iš įvairių kraštų ir Lietuvos.

Popietę trumpu žodžiu atidarė kun. Aug. Steigvilas pasveikindamas svečią ir paprašydamas pradėti skaidrių seansą.

Kun. Grigaitis turi įsigijęs nepaprastai didelę skaidrių kolekciją: vienos jų jo paties padarytos įvairių kelionių metu, kitos įsigytos iš Kanados etnografinės komisijos, dar kitos yra paruoštos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos skirtų jaunimui supažindinimui su Lietuva.

Julius Mičiūdas, S. Ž. vald. sek., daug dirba tvarkydamas S. židinio dokumentacijos reikalus.

Pirmoje eilėje buvo rodomos skaidrės iš Lietuvos, daugiausia Vilnius, Kaunas ir truputis Trakų pilies. Didelį įspūdį padarė labai reta istorinė nuotrauka: miestelio viduryje išguldyti lietuvių partizanų lavonai.

Vincas Grigaitis, S. židinio Valdybos pirm., energingi vadovauja šiai lietuviškai įstaigai.

Žmonės yra varomi pro jų šalį. Čia įrengtame specialiame bokšte sribai seka žmonių veidus, kad iš jų pažinti ar tarpe jų lavonų nėra kieno brolio, sūnaus ar vyro, kad šokti sunaikinti tą šeimą. Tėvai eidami pro šalį sūnaus lavono, turėjo padaryti veide medinę kaukę. Buvo parodyti vaizdai iš Kauno ir Vilniaus, parodytos bažnyčios, kurios yra rusų uždarytos ir paverstos muziejais ir fabrikais. Matėme dabar atnaujintą Vilniaus pilį, bet buvo parodyti ir Trijų Kryžių kalnas, kurio kryžiai bolševikų sunaikinti. Buvo parodyti senųjų mūsų kunigaikščių atvaizdai Lietuvos kariuomenės įžengimas į Vilnių Lietuvos valstybės medaliai ir tt. Daug vaizdų iš kelionių: Šventojų žemė, Šveicarij, Argentinoj, iš Kanados lietuvių gyvenimo ir tt.

Publikos susirinko virš šimto. Šalia vaišių veikė bufetas vadovaujamas p. Tamulyno ir loterija kurioje darbuos p. Sturevičienė ir p. Šilakienė. Daug kas iš lietuvių loterijai atsiuntė įvairiausių dalykų, o vaišėms pajairinti p. Masaitienė dovanojo du tortus, o vieną didelį tortą — p. Grigaliūnaite. Vaišės paruošė liet. parap. moterų ekipas. Parngimo peinas skirtas S. židinio statybai paremti.

MŪSŲ SVEČIAI

• Stasė Ilgaitė Džekčiorienė, gyvenanti Amsterdam N. Y., Š. Amerikoje, atvyko gruodžio 17 į Argentiną, aplankyti senai matytą brolių Joną Ilgą, gyv. Buenos Aires mieste, kurį laiką viešėjo Mar del Platoje pas Br. Verbicką, Rackevičius. Viešnia yra kilusi iš šėtos, Kedainių apskr. Į JAV atvyko 1949 m. Turi keturius suaugusius sūnus ir kelis anūkus. Josios vyras yra buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas. Viešnia dalyvavo Grigaliūčių šeimos šventėje Senelių židinio sode, kur susipažino su daugeliu lietuvių. Sausio 27 d. Broniaus Verbicko, iš Mar del Platos, lydima aplankė parapiją, muziejų, užsisakė Laiką.

Sausio 28 d. dalyvavo lietuviškoje pamaldose ir tą pačią dieną išvyko į namus — Š. Ameriką.

• Žurnalistas Zigmąs Umbražiūnas vasario 4 d. atvyko į Buenos Aires kelionėje po Pietų Ameriką. Yra artimas "Draugo" bendradarbis. Savo laiku dirbo kaip lietuvių laikraščių atstovas Paryžiuje. Jo specialybė — užsienio politika. Kelionėje apsilankė Kolumbijoje, Ekuadoriuje, Peru, Bolivijoje, Čilėje, šiuo metu vieši Argentinoje, lankėsi Bariloche ir Mar del Platoje. Iš čia vyks į Urugvajų ir į Braziliją dalyvauti Kongrese. Mėgsta keliauti — yra aplankęs daugelį pasaulio kraštų: Aziją, Australiją, Afriką ir keliais atvejais Europą. Buvo Vietname.

Vasario 8 d. aplankė lietuvių parapiją, kur taip pat susitiko savo seną draugą p. dr. Vyt. Dambra ir jo žmoną.

SVEČIAI IŠ BROOKLYNO MIESTO

Sausio mėnesio gale Aušros Vartų parapiją aplankė brookliniečiai Juo-

zas ir Eugenija Aukštuolytė Kazakauskai. Jie atvyko aplankyti savo gimines ponus Šlikus Sarandį. Juos palydėjo Myk. Šliko sūnus Mykolas ir duktė Emilija Šlikaitė de Iriarte, gyvenanti Villa Lugano.

Svečiai apžiūrėjo bažnyčią, lietuvišką muziejų lietuvių salioną ir spaustuvę, buvo gražiai sustebinti salės scenos Dumsės daryta gražia dekoracija, prie kurios nusitraukė keletą nuotraukų.

Kazakauskai yra jau Amerikoje gimę bet labai susipratę lietuviai ir katalikai. Ponia Eugenija dirba prie Šv. Jurgio parapijos Brooklyne. Jie augina sūnų Klifordą, baigusį fizikos mokslus ir grojantį pianu.

Svečiai aplankė dar Rio de Janeiro, Lima ir Bogotos miestus ir atgal grįžo Š. Amerikon. Svečiai užsisakė "Laiką", nes mėgsta lietuvišką spaudą. Malonu yra sutikti lietuvius, kurie gimę jau svetur turi tiek meilės tėvų žemei.

Zeferinas Juknevičius, vykstančios grupės į V PAL Kongresą vadovas.

LAIKUI AUKOJO

2 am. dol. — Andrius Naujokas
\$ 5.000 — Ant. ir St. Mikėlioniai
„ 1.000 — Ona Matukonienė

AUKOS KALENDORIUI

\$ 1.500 — O. Matukonienė
„ 1.500 — Bronius Verbickas
„ 1.000 — A. ir S. Mikėlioniai
„ 1.000 — Petras Šantaras
„ 1.000 — E. Ansibar
„ 1.000 — Antanas Leleiva
„ 600 — Juozas Dalinevičius
„ 500 — N. N.
„ 500 — Leonas Ryselis
„ 500 — Vanda Vilutienė
„ 500 — Pranas Valiulis (Brazil.)
„ 500 — Marija Povilaitienė
„ 500 — Juozas Saulėnas
„ 500 — N. N.
„ 400 — A. Baranauskienė
„ 300 — Jonas Grigaliūnas
„ 200 — Kazimieras Keblys
„ 200 — Juozas Navickas
„ 100 — Eduardas Leimontas

• Dantė ir Irenė Kiliauskaitė Bražioniai su vaikučiais Dante ir Diego, nauju Peugeot auto išvyko vasaroti į Santa Teresita pajūrį. Jų tėveliai Ona ir Jurgis Bražioniai vasaroja savo nuosavoje vasarvietėje "Dante y Diego" Marcos Paz miesto apylinkėje. Dantė Bražionis yra "Le Petit" vaistų fabriko vyresnysis statybos technikas.

• Hektoras Lisauskas, ankščiau gyvenęs arti lietuvių parapijos su savo tėvais, dabar jau 20 metų gyvena Banfelde, aplankė lietuvių parapiją, nes jo tėvelis jam daug pasakojo apie mūsų lietuvių bažnyčia.

Kun. J. Petraitis, Aušros Vartų liet. parap. klebonas, po vieno mėnesio atostogų, 8.II 1973 grįžo prie savo pareigų į Avellaneda. Atostogas leido Rosario mieste bei Villa Del Dique T. Marijonų vasarvietėje.

• Seselė Teofilė, Kordobos seselių kazimieriečių vyresnioji turėjo labai rimtą vidurių operaciją Chutro liginėje, Kordobos mieste, kuri pavyko gerai ir liginė pamažu sveiksta. Seselė Teofilė Argentinoje darbuojasi jau apie dešimtį metų. Avellanedoje dėstė lietuvių ir anglų kalbas. Kordoboje taip pat dėsto anglų k. amerikonių mokykloje ir taip pat suaugusiems. Ankščiau mokė šeštadienių mokyklėlėje lietuvių kalbą vaikučiams Kordobos SLA namuose. Linkime seselei greit pasveikti.

COMODORO RIVADAVIA

Iš Comodoro Rivadavia miesto praneša, kad ALOS Tarybos dovana — bronzinę lentą naujai LITUANIA gatvei jau gavo. Už dovana lietuvių nuoširdžiai dėkoja. Lituania gatvės atidarymo iškilnės įvyks šių metų kovo 18 d. Visi lietuvių ruošiasi šiai šventei. Bus iškilmingas gatvės atidarymas ir po to bendri pietūs. Buenos Aires lietuvių kviečiami šioje šventėje dalyvauti.

• Jonas ir Ona Rudėnai drauge su dukra ir žentu Bue išsinuomavę rezidencinį namą Miramar mieste prie Atlanto, vasario mėn. pradžioje išvyko ten atostogų.

• Leonas Muškėtas, po ilgų metų laukimo gavo telefoną, kurio numeris yra 567-2094.

• Rikardas Muškėtas buvo išvykęs visam sausio mėn. į Villa Gesell.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Pio Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — grąžinami tik autorigui prašant. Kaina Argentinoje metams \$ 20,00. Kitur — metams 4 dol. Oro paštas metams 6 dol.

XXV Metai — Nr. 528

1973 m. vasario 12 d.

ŠV. CECILIJOS CHORAS

Šv. Cecilijos choras, drauge su Bs. Aires "Aušros" choru uoliai ruošiasi prisidėti prie brangios mums Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 55 metų sukakties paminėjimo, ku-

vargonų muzikos.

Dirigentui daug padeda ilgametė šv. Cecilijos choro akompanjatorė p. Eleonora Mikučionienė.

Argentinos lietuvių kolonija labai

Ilgametė šv. Cecilijos choro akompanjatorė p. Eleonora Martinėnaitė Mikučionienė ir naujasis choro dirigentas Povilas Savickas, ilgus metus dainavę šiame chore. Abu choro vadovai kviečia visus dainos mylėtojus, o ypatingai jaunimą prisijungti prie choro. Pristatytai laike repetitijų šeštadieniais 19 val. liet. parap. patalpose.

ris įvyks Sto. Domingo bazilikoje. SLA rūmų naujai atremontotoj salėj bei prie San Martin paminklo, pagal išsamiai paskelbtą programą.

Šv. Cecilijos chorui diriguoja ir moko senas to choro narys Povilas Savickas. Jis studijavo muziką toj pačioj konservatorijoj Williams, kurioje savo laiką mokėsi a.a. Vaclovas Rymavičius, Pov. Savickas įveda daug sielos ir sugebėjimo ruošiant chorui repertuarą ir gerai sugeba paruošti chorą prie piano ir

džiaugiasi, kad maestro Vacl. Rymavičiaus nuveiktas darbas nepaliko užmirštas, bet atsiradus geram vadovui darbas su malonumu tęsiamas toliau.

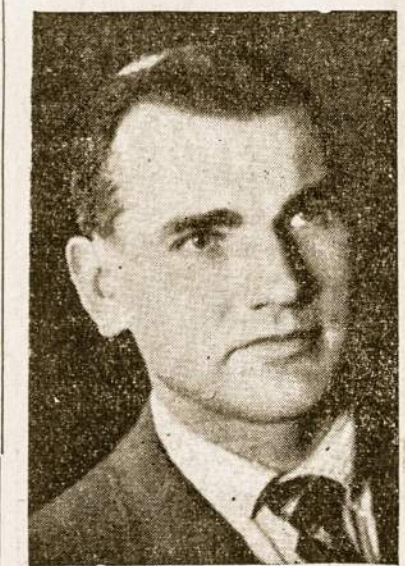
Naujas šv. Cecilijos choro ir jungtinio choro vadovas Povilas Savickas prašo visų dainos mėgėjų įsijungti į chorą, ypač jaunimą. Sustiprinus choro gretas lietuviška daina dar ilgai skambės Argentinos padangėje. Choras yra pasirūpęs išleisti ilgo grojimo plokštelę.

EMILIJA ADOMAITYTĖ IR ANTANAS PETRAUSKAI

Emilija Adomaitytė ir Antanas Petrauskai, mūsų parapijos nuoširdūs kaimynai, gyvenantys nuosavuose namuose Brasil gatvėje, vasario 28 d. sukanka 75 metus amžiaus. E. Petrauskienė yra kilusi iš Kairių km. Šiaulių v. ir apskr. A. Petrauskas gimė Skirsnemunėje prie Nemuno arti Jurba-ko. Į Argentiną jiedu atvyko 1928 m., o 1929 m. sukūrė šeimos židinį. Abu yra pensininkai. Linkime sveikatos ir gražių dienelių.

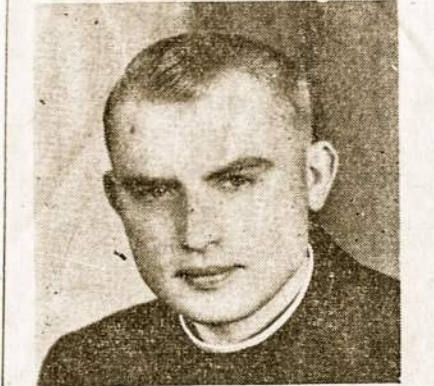
PAKRIKSTYTA

• Raul Fernando Favero, Dr. Raul Oscar Favero ir Joanos Kazimiro Leišytės pirmgimis sūnus, pakrikštytas Aušros Vartų liet. parap. bažnyčioje, gruodžio m. 31 d. Krikšto tėvai buvo Elsa Ana Leišytė ir O. H. Favero.

Laiko administratorius Pijus Gudelevičius išvyksta į Kongresą Brazilijon.

• Petras Poderys iš San Francisco Solano, paviešėjęs apie mėnesį laiko pas Alta Gracia lietuvius, Kordobos provincijoje, grįžo į namus ir neužilgo vėl išvyko į Kordobą.

Kun. Augustinas Steigvilas, Laiko vyr. red. atstovaujantis Laiką PAL Kongrese ir ten skaitęs paskaitą kunigų sekcijoje.

ARCHITEKTŲ ŽINIAI

Preč. Krupavičiaus paminklo konkursas

Pralatui Krupavičiui paminklui statyti Komitetas kviečia menininkus ir statybininkus dalyvauti konkurse antkapio — paminklo projektui paruošti.

Paminklas — antkapis bus statomas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, kur pralato kapo plotas yra 9 pėdų pločio ir 10 pėdų ilgio (1 pėda: 30,5 cm.).

Konkurso projektus įvertina ir premijas skirs penkių asmenų jūry komisija, sudaryta iš architektų, menininkų ir visuomenininkų.

Pirmą vietą paminklo konkurse laimėjusiam projektui skiriama 500 dolerių premija, antrą vietą — 300 dol. ir trečią vietą — 200 dol.

Smulkesnes sąlygas galima sužinoti Laiko redakcijoje.

• Laiko spaustuvė ir redakcija šiais metais turi atostogas nuo 15 vasario iki 7 kovo, Tame laikotarpyje Laikas neišeis.

Red.

• Blumbergų šeima išvyko atostogoms į La Lucila pajūrį.

DALYVAUKIME 55 M. LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO MINĖJIME!